

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 29.6.2010
COM(2010)356 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**v zvezi z vmesnim poročilom o stanju razvoja storitev gostovanja v mobilnih omrežjih
znotraj Evropske unije**

(Besedilo velja za EGP)

KAZALO

1.	Uvod.....	3
2.	Ozadje	3
2.1.	Veljavna uredba	4
3.	Prevladujoči trendi pri storitvah gostovanja	5
3.1.	Razvoj cen gostovanja.....	5
3.2.	Razvoj prometa	10
3.3.	Ukrepi za zagotavljanje preglednosti	12
4.	Napredek pri doseganju ciljev iz uredbe.....	13
5.	Sklepne ugotovitve.....	14

1. UVOD

Ena izmed najnovejših prednostnih političnih nalog Komisije je vzpostavitev notranjega trga za storitve gostovanja v mobilnih omrežjih in odprava pretiranih stroškov, ki so bili s tem povezani. Junija 2007 je bila sprejeta prva uredba o gostovanju v javnih mobilnih telefonskih omrežjih znotraj Skupnosti¹ (Uredba o gostovanju), katere namen je bil olajšati delovanje notranjega trga in hkrati doseči visoko raven varstva potrošnikov s spodbujanjem konkurence in preglednosti na trgu.

Uredba o gostovanju se je navezovala na situacije, ki so neposredno vplivale na slabši položaj čezmejne gospodarske dejavnosti (gostovanja) v primerjavi z gospodarsko dejavnostjo znotraj države (domačo rabo storitev mobilne telefonije).²

Komisija je opravila prvi pregled te uredbe, po katerem se je izkazalo, da konkurenca še vedno ni delovala zadovoljivo. Iz tega razloga je Komisija predstavila predloge za spremembo Uredbe o gostovanju. Te spremembe, ki so vključevale tako časovno razširitev kot tudi razširitev v smislu obsega, da so lahko pokrile še gostovanje za storitve SMS ter prenosa podatkov, sta Evropski parlament in Svet sprejela junija 2009³.

Uredba o gostovanju, kot je bila spremenjena, velja do 30. junija 2012. V tem času je naloga Komisije spremljati delovanje Uredbe in v zvezi z njim poročati Evropskemu parlamentu in Svetu. Komisija mora delovanje Uredbe pregledati do najpozneje 30. junija 2011.

Poleg tega se od Komisije zahteva tudi priprava vmesnega poročila o ukrepih spremljanja v zvezi z gostovanjem najpozneje do 30. junija 2010. To sporočilo predstavlja vmesno poročilo za namene Uredbe o gostovanju, kot je bila ta spremenjena. Glede na to, da je spremenjena uredba veljavna šele od junija 2009, to vmesno poročilo vsebuje splošen povzetek najnovejših trendov na področju gostovanja ter začetno oceno napredka pri doseganju ciljev iz Uredbe.

2. OZADJE

Vse od sprejetja spremenjene uredbe Komisija nadaljuje s tesnim sodelovanjem s Skupino evropskih regulatorjev (ERG) in z njenim naslednikom, organom evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC), in tako spremlja izvajanje ter razvoj v storitvah gostovanja. BEREC izvaja obširna zbiranja podatkov, ki predstavljajo osnovo za poročila o primerjalnih podatkih, katerih zadnji izvod je bil objavljen aprila 2010 in je prispeval pomemben delež k temu sporočilu. Marca 2010 je BEREC izdal tudi poročilo o tarifah za gostovanje za alternativne maloprodajne govorne storitve, SMS in prenos podatkov, poleg tega pa še poročilo o skladnosti cen gostovanja; obe poročili sta prispevali koristen doprinos k temu dokumentu.⁴

¹ Uredba (ES) št. 717/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2007 o gostovanju v javnih mobilnih telefonskih omrežjih znotraj Skupnosti, UL L 171, 29.6.2007, str. 32.

² Glej točko 20 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca Sodišča Evropskih skupnosti v zadevi C-58/08.

³ Uredba (ES) št. 544/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 717/2007, UL L 167, 29.6.2009, str. 12.

⁴ Za vsa poročila ERG/BEREC glej: http://www.erg.eu.int/documents/index_en.htm.

Komisija je 24. marca 2010 organizirala delavnico o storitvah gostovanja, katere so se udeležili predstavniki te industrije, združenja potrošnikov, državnih regulativnih organov in ministrstev. Pri svojem poročanju⁵ je Komisija upoštevala tudi mnenja, ki so bila izražena na tej delavnici.

2.1. Veljavna uredba

Uredba o gostovanju ureja veleprodajne in maloprodajne cene govornega gostovanja, vključuje pa tudi ukrepe za izboljšanje preglednosti. Na veleprodajni ravni se uporablja zamejitev cen, ki pa se bo vsako leto nižala; od julija 2009 je bila pri 0,26 EUR, s 1. julijem 2010 pa bo padla na 0,22 EUR. Na maloprodajni ravni je bila vzpostavljena zamejitev cen za evropsko tarifo, ki so jo morali ponuditi vsi operaterji in ki se prav tako vsako leto niža ter se kot privzeta vrednost uporablja za vse stranke, razen za tiste, ki so v letu 2007 izrecno zahtevale drugačen tarifni paket. Trenutno je določena na 0,43 EUR na minuto za odhodne klice in 0,19 EUR za dohodne klice, 1. julija 2010 pa bodo te maksimalne dovoljene cene še naprej znižane na 0,39 EUR oziroma 0,15 EUR. V skladu s spremenjeno Uredbo o gostovanju se te zamejitve cen zaračunavajo na sekundni osnovi, z možnostjo določitve najkrajšega obdobja zaračunavanja na 30 sekund tako na veleprodajni ravni kot tudi za odhodne klice na maloprodajni ravni. Čeprav so operaterji dolžni ponujati svoje storitve po evropski tarifi, imajo še vedno pravico do alternativnih ponudb na maloprodajni ravni za storitve govornega gostovanja. Poleg tega operaterji od 1. julija 2010 svojim strankam ne bodo smeli več zaračunavati stroškov za sprejemanje glasovne pošte v času gostovanja.

Določili sta se tudi zamejitvi cen za SMS sporočila, in sicer 0,04 EUR na veleprodajni ravni in 0,11 EUR kot maloprodajna evropska SMS tarifa, ki so ju operaterji dolžni nuditi (vendar pa imajo pravico do alternativnih ponudb za glasovne storitve). Kar se tiče prenosa podatkov med gostovanjem, je bila na veleprodajni ravni določena zamejitev cene pri 1 EUR za MB; tudi ta se bo vsako leto znižala in bo od julija 2010 znašala 0,80 EUR. Uvedeni so bili tudi ukrepi za zagotavljanje preglednosti za potrošnike. Operaterji so svojo stranko dolžni obvestiti o cenah gostovanja takoj, ko ta vstopi v drugo državo članico, poleg tega morajo stranko obvestiti še o tem, da lahko v državi članici, ki jo obiskuje, brezplačno pokliče na številko 112. Ukrepi za preglednost vključujejo tudi določbe, s katerimi se potrošnik lahko izogne neprijetnim presenečenjem ob izstavitvi računa za storitve prenosa podatkov med gostovanjem („omejitev porabe“). Omejitev porabe se je na željo strank uvedla 1. marca 2010 in od 1. julija 2010 se bo omejitev porabe na 50 EUR uporabljala kot privzeta nastavitev za vse stranke, ki se še niso odločile za drugačno omejitev.

⁵

Več informacij o tej delavnici je na voljo na:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/roaming/workshop/index_en.htm

3. PREVLADUJOČI TRENDI PRI STORITVAH GOSTOVANJA

3.1. Razvoj cen gostovanja

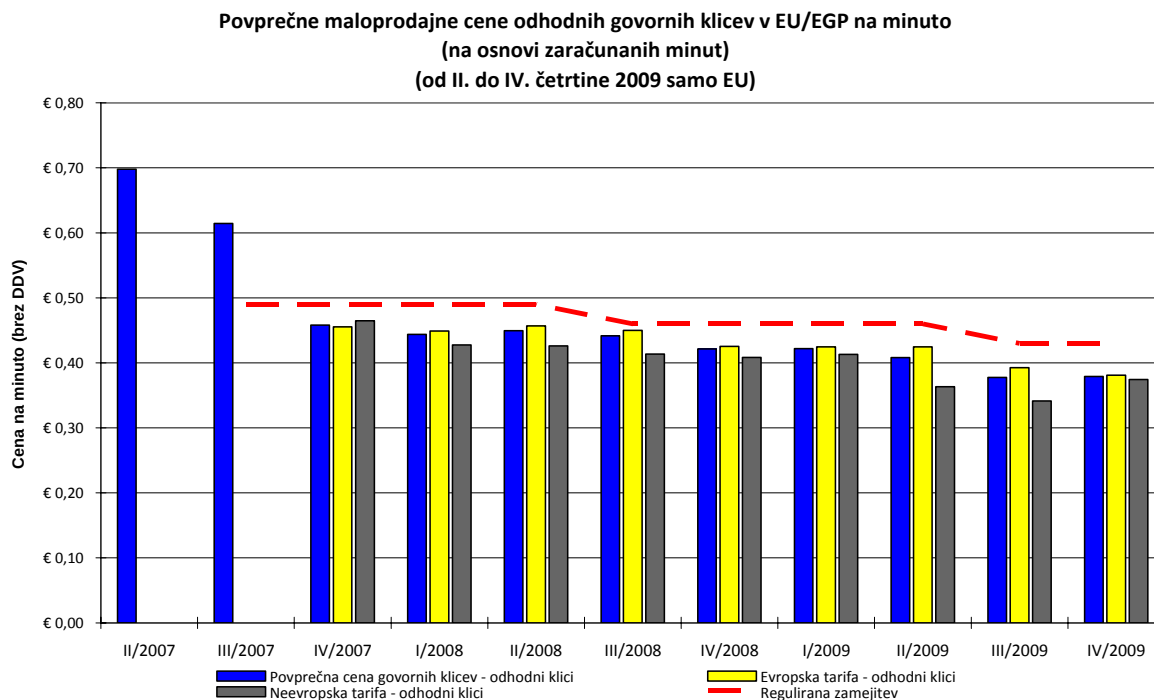
Govorne storitve

Ključne točke

- Cene odhodnih in dohodnih govornih klicev so zdaj okrog 46 % oziroma 55 % nižje, kot so bile pred začetkom veljave prve Uredbe o gostovanju.
- Povprečne cene za evropsko tarifo, ki jo ponujajo operaterji, in alternativne tarife so gibljejo okrog vrednosti reguliranih zamejitev.
- Med reguliranimi (evropska tarifa) in nereguliranimi (alternativnimi) tarifami so le majhne razlike. Obstajajo pa občutne razlike med posameznimi državami članicami.
- Nove določbe v zvezi z zaračunavanjem, ki uvajajo zaračunavanje na sekundni osnovi, so glede na prejšnje metode zaračunavanja za odhodne klice prinesle 63 % znižanje dodatnih stroškov, za dohodne klice pa so jih povsem odpravile.

Na splošno je bilo upoštevanje novih zamejitev cen in določb v zvezi z zaračunavanjem ustrezno. Tako potrošniki še naprej uživajo prednosti nižjih tarif gostovanja, trenutne cene za opravljanje in prejemanje klicev pa so 46 % oziroma 55 % nižje v primerjavi s cenami pred začetkom veljave prve Uredbe o gostovanju. Dodatno korist imajo potrošniki še od novih določb v zvezi z zaračunavanjem na sekundni osnovi, saj je to v primerjavi s prejšnjimi metodami zaračunavanja prineslo več kot polovično znižanje dodatnih stroškov za odhodne klice. Vendar pa se veleprodajne in maloprodajne cene (glej graf 1 spodaj) še naprej gibljejo okrog vrednosti cenovnih zamejitev.

Povprečna veleprodajna cena za minuto je konec leta 2009 znašala 0,23 EUR. Na maloprodajni ravni pa je konec leta 2009 povprečna cena za minuto po evropski tarifi, ki so jo ponujali operaterji, znašala 0,38 EUR za odhodne klice ter 0,17 EUR za dohodne. Povprečne cene padajo sorazmerno z nižanjem reguliranih zamejitev.

Graf 1 (Vir: BEREC)

Možne so tudi alternativne tarife tako za odhodne kot dohodne klice; v nekaterih primerih so te nižje od evropske tarife, ki jih ponujajo operaterji, vendar so razlike med posameznimi državami članicami občutne. Povprečna cena za odhodne klice po alternativnih tarifah je v drugi polovici leta 2009 narasla in je zdaj skoraj enaka povprečni ceni na minuto po evropski tarifi (glej graf 1 zgoraj). Za dohodne klice so alternativne tarife povprečno nižje od evropske tarife, ki jo ponujajo operaterji, vendar so po znižanju reguliranih zamejitev julija 2009 zdaj te povprečne cene skoraj enake.

Zaračunavanje na sekundni osnovi se je uvedlo zato, da bi se odpravilo plačevanje neporabljenega časa, ki ga je za potrošnike predstavljalo zaračunavanje po minutah, in da bi se zagotovilo, da porabniki plačajo samo toliko, kolikor dejansko potrošijo. Zbrani podatki razkrivajo, da je to prineslo bistveno nižje dodatne stroške⁶. Po podatkih nacionalnih regulativnih organov nekateri operaterji niso uspeli vpeljati teh novih določb pravočasno, vendar nameravajo to storiti takoj, ko bo možno, in hkrati potrošnikom povrniti morebitne odvečne stroške.

Na maloprodajni ravni je prejšnje zaračunavanje povzročilo dodatne stroške v višini 24 % na odhodne klice, zdaj pa so ti znižani za več kot polovico na 10 %. Pri dohodnih klicih je zaračunavanje po minutah, ki se je uporabljalo prej, povzročilo okrog 19 % dodatnih stroškov za potrošnika, medtem ko bi sedanje zaračunavanje na sekundni osnovi moralo te dodatne stroške popolnoma odpraviti. Nacionalni regulativni organi spremljajo ustrezno uporabo omenjenih določb s strani operaterjev.

⁶ t.j. razlika med dejansko in zaračunano porabo.

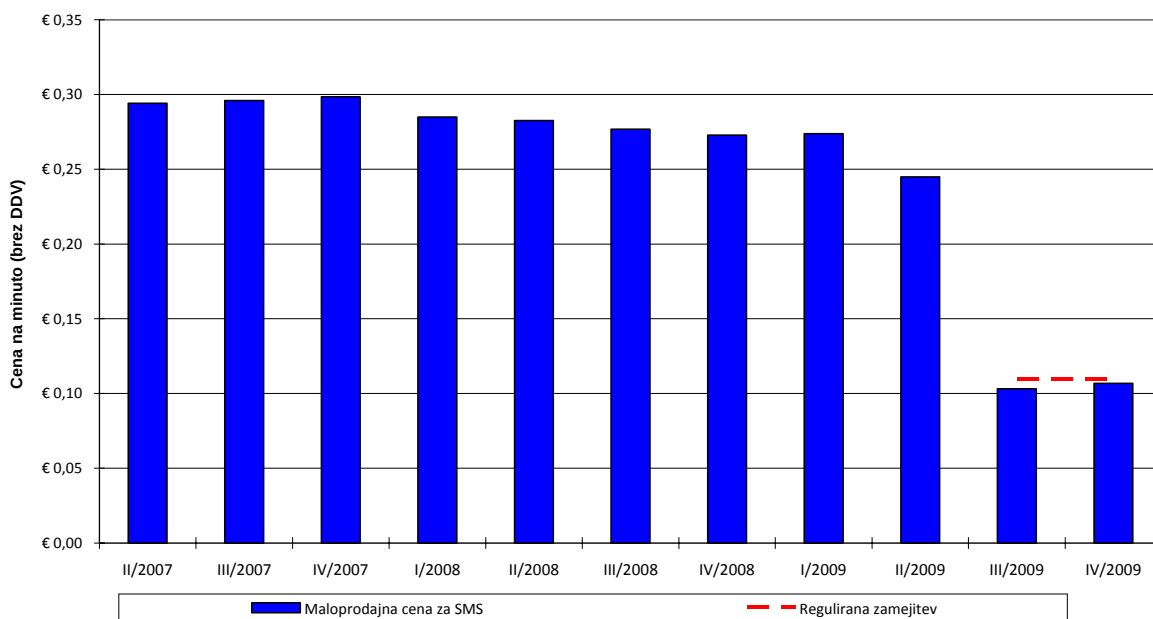
Storitve SMS

Ključne točke

- Cene storitev SMS so v povprečju padle za približno 60 %.
- Cene na veleprodajni ravni in tarifa Euro-SMS, ki jo ponujajo operaterji, se gibljejo okrog vrednosti reguliranih zamejitev.
- Povprečna cena za storitve SMS po alternativnih tarifah je višja od regulirane zamejitve (0,14 EUR, medtem ko je cena za Euro-SMS 0,10 EUR); Tarifa Euro-SMS, ki jo ponujajo operaterji, je na splošno najboljša izbira za potrošnika v tem trenutku.

Upoštevanje cenovnih zamejitev za storitve SMS na veleprodajni in maloprodajni ravni je bilo prav tako ustrezno in potrošniki lahko sedaj med gostovanjem uživajo prednosti bistveno nižjih cen za storitve SMS v primerjavi s cenami, ki so veljale pred začetkom veljave Uredbe o spremembi. Vendar pa se cene gibljejo okrog cenovnih zamejitev, prav tako še ni nikakršnih konkurenčnih alternativnih tarif.

Povprečna maloprodajna cena za storitve SMS v EU/EGP
(od II. do IV. četrtnine 2009 samo EU)

Graf 2 (Vir: BEREC)

Povprečna cena za storitve SMS na veleprodajni ravni je sedaj bistveno nižja, saj je z 0,13 EUR pred začetkom veljave Uredbe o spremembi padla na 0,04 EUR konec leta 2009. To znižanje zaenkrat še ni prineslo povečanja konkurence na maloprodajni ravni.

Povprečna cena po tarifi Euro-SMS, ki jo ponujajo operaterji, je bila 0,10 EUR konec leta 2009, medtem ko je regulativna zamejitev pri 0,11 EUR. Glede na to, da

je povprečna cena pred začetkom veljave teh določb znašala 0,24 EUR, to predstavlja približno 60-odstotno znižanje.

Operaterji imajo možnost ponudbe alternativnih tarif; vendar pa se v EU za storitve SMS zaenkrat še ni pojavilo ravno veliko alternativnih tarif. Cene za te alternativne tarife se zelo razlikujejo in povprečna cena za sporočilo SMS po teh alternativnih tarifah je konec leta 2009 znašala 0,14 EUR, kar je bistveno več od regulirane zamejitve. Samo v zelo redkih državah članicah obstajajo alternativne tarife, ki so potrošniku prijaznejše kot ponujena regulirana tarifa Euro-SMS. V mnogih državah članicah so alternativne tarife na ravni zamejitve, medtem ko so v nekaterih državah članicah bistveno višje, ponekod celo nad 0,20 EUR za sporočilo SMS. Zaradi tega je tarifa Euro-SMS v večini primerov najboljša izbira za potrošnika.

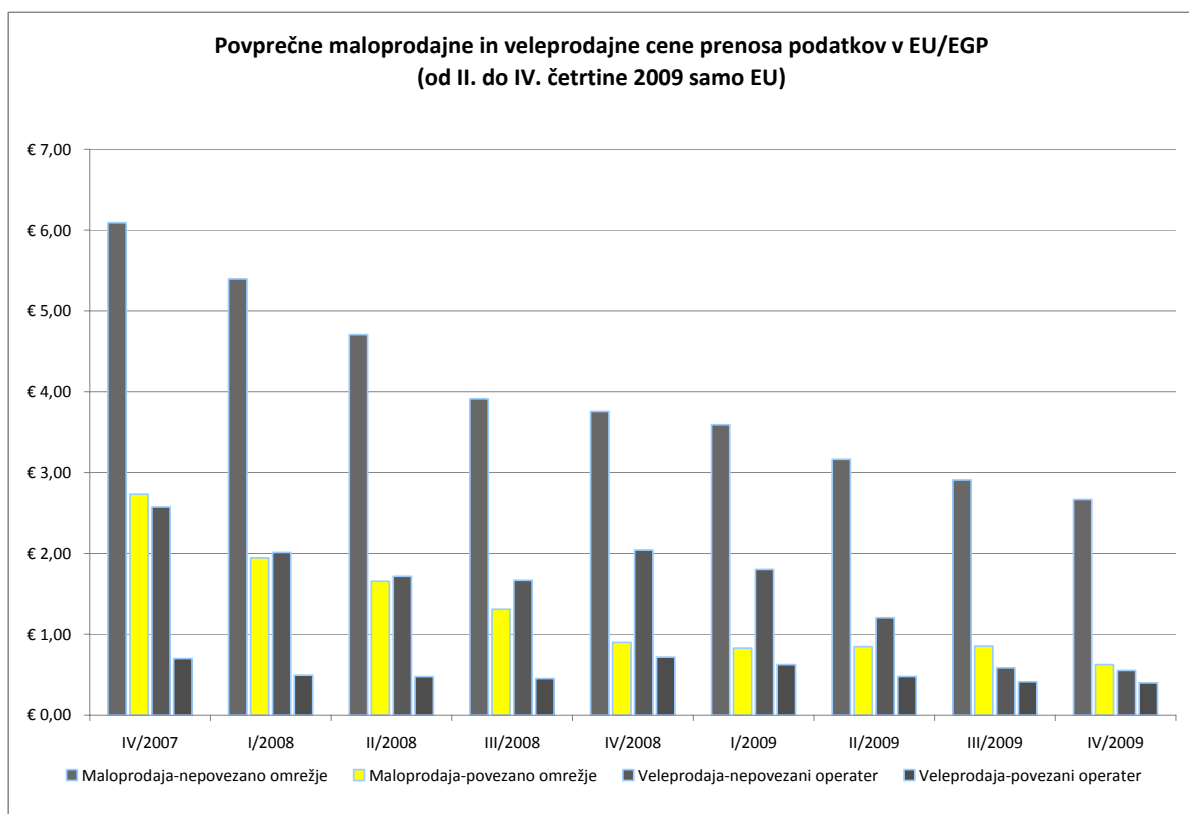
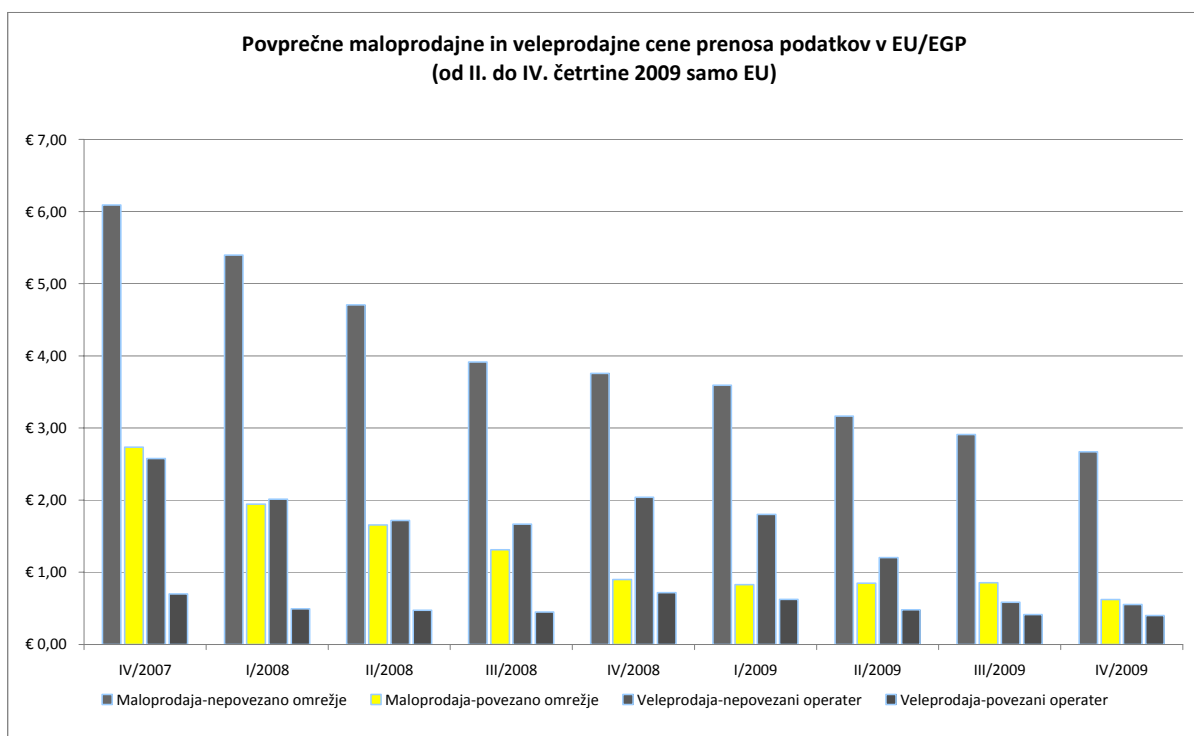
Prenos podatkov

Ključne točke

- Bistvena znižanja veleprodajnih cen za prenos podatkov (z 1,2 EUR na 0,55 EUR za MB), povprečna cena je zdaj precej nižja od regulirane zamejitve.
- Maloprodajne cene za prenos podatkov padajo, vendar se znižanja na veleprodajni ravni tukaj še vedno ne odražajo v celoti.
- Še vedno obstaja možnost neprijetnega presenečenja ob izstavitvi računa.

Uredba o spremembi je uvedla zamejitev veleprodajne cene za storitve prenosa podatkov, ki sedaj znaša 1 EUR za MB, zaračunava pa se na podlagi kilobajtnega intervala. Možnost omejitve porabe na maloprodajni ravni je bila uvedena na željo potrošnikov in je na voljo od 1. marca 2010. Kljub temu, da je uvedba zamejitve veleprodajnih cen prinesla bistveno znižanje povprečnih veleprodajnih cen in da so tudi maloprodajne cene padle, potrošniki še vedno ne morejo v celoti izkoristiti znižanj na veleprodajni ravni, prav tako še vedno obstajajo velike razlike med posameznimi državami članicami.

Videti je, da so operaterji ustrezno upoštevali zamejitev veleprodajnih cen, in zaračunavanje na veleprodajni ravni se je v povprečju občutno znižalo. Konec leta 2009 je povprečna cena za MB znašala 0,55 EUR, kar je znatno nižje od regulirane zamejitve. Povprečna veleprodajna cena pred začetkom veljave Uredbe o spremembi je bila 1,2 EUR za MB, kar pomeni 50-odstotno znižanje.

Graf 3 (Vir: BEREC)

Kot kaže graf 3 zgoraj, tudi povprečne maloprodajne cene prenosa podatkov padajo; vendar še ni jasno, ali se znižanja na veleprodajni ravni že vsepovsod odražajo tudi v maloprodajnih cenah. Povprečna maloprodajna cena za MB je konec leta 2009 znašala 2,66 EUR, kar predstavlja bistveno znižanje v primerjavi z začetkom leta 2009, ko je ta cena znašala 3,62 EUR. Vendar pa nižanje veleprodajnih cen operaterji

vse pogosteje izkoriščajo v svoj prid, saj maloprodajne cene ne padajo z enako hitrim tempom. Poleg tega obstajajo tudi znatne razlike med posameznimi državami; povprečne maloprodajne cene se v nekaterih državah članicah gibajo okrog 4 EUR za MB ali celo okrog 6 EUR za MB.

Tudi standardne cene operaterjev so še vedno višje od zgoraj omenjenega povprečja. Standardne tarife lahko znašajo okrog 2 EUR do 5 EUR za MB, ali celo nad 7 EUR za MB. Padec povprečne cene za prenos podatkov na maloprodajni ravni gre tako pripisati povečanju ponudb s pavšalnimi cenami ali paketnih ponudb ter preudarnejši uporabi s strani potrošnikov. Na splošno se operaterji še zmeraj odločajo za ponudbe posebnih paketov na časovni osnovi, tj. večinoma na dnevni ali mesečni osnovi. To pomeni, da naročniki, ki prenašajo velike količine podatkov, lahko z bistvenim znižanjem cene za MB prihranijo, medtem ko bodo uporabniki, ki prenašajo majhne količine podatkov, najverjetneje plačevali več, kot pa dejansko potrošijo.

Operaterji zdaj uživajo prednosti zamejitve veleprodajnih cen, ki se zaračunavajo na podlagi kilobajtnega intervala, s čimer je odpravljena nevarnost prekomernega zaračunavanja, kot se je zgodilo pri govornih storitvah. Vendar pa operaterji svojim strankam ne zaračunavajo vedno samo njihove dejanske porabe, npr. na kilobajtni osnovi, saj pogosto za osnovo uporabljajo zajetnejše intervale, kot npr. 10 kb ali 100 kb.

Neprestano visoke standardne cene, skupaj z zaračunavanjem, večjim od dejanske uporabe, v nekaterih primerih potrošnike še vedno neprijetno presenečajo. Polno izvajanje omejitve uporabe od 1. julija 2010 bo po pričakovanjih pripomoglo k odpravljanju teh neprijetnih presenečenj.

3.2. Razvoj prometa

Ključne točke

- Količina govornih klicev, zlasti dohodnih, in SMS sporočil še vedno narašča.
- Količinsko so leta 2009 storitve prenosa podatkov med gostovanjem narasle za več kot 40 %.

Da bi se ustrezno ocenil razvoj prometa, je treba leta med seboj primerjati po obdobjih in tako upoštevati sezonsko porazdelitev potovanj.

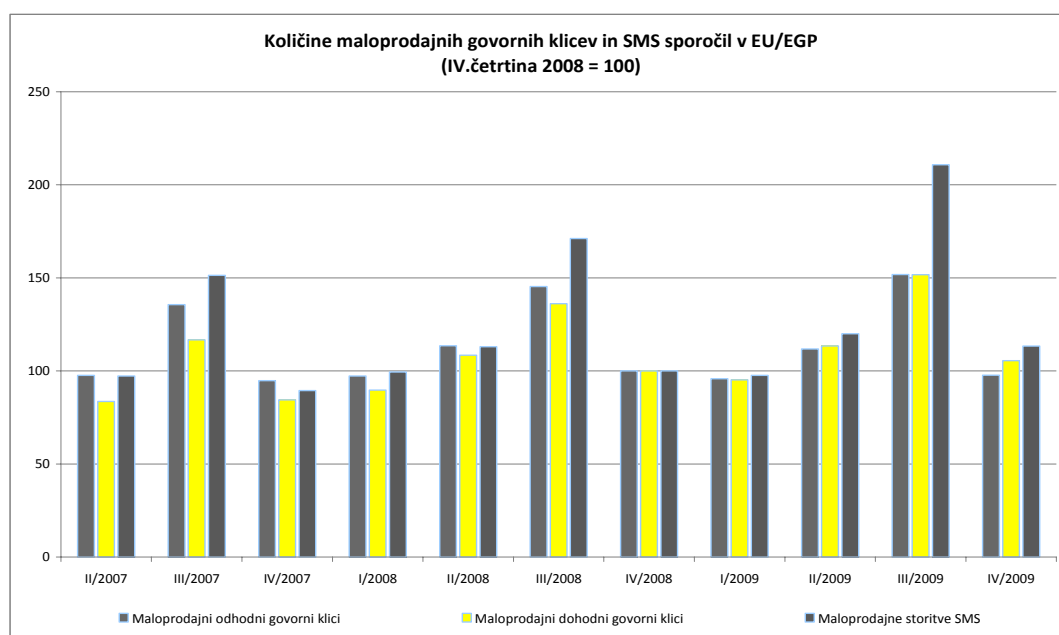
Na splošno sta na razvoj količine prometa vplivala gospodarska recesija in manj potovanj znotraj EU. Vpliv Uredbe o gostovanju na samo količino prometa se ne more zanesljivo izolirati od učinkov splošnega gospodarskega stanja.

Kljub takšnemu gospodarskemu stanju pa potrošniki, kot kaže graf 4 spodaj, še naprej uporabljajo storitve gostovanja v tujih omrežjih. To pa kaže na zaupanje potrošnikov in prednosti Uredbe o gostovanju, zlasti v času recesije, ki je botrovala tudi bistvenemu upadu turizma in poslovnih potovanj⁷. Količina prometa za dohodne govorne klice in storitve SMS med gostovanjem je zadnji dve leti na splošno naraščala, vrhunec pa je bil v obeh letih zabeležen v tretji četrtini leta. Količina

⁷

Eurostat upad potovanj ocenjuje na 12 %.

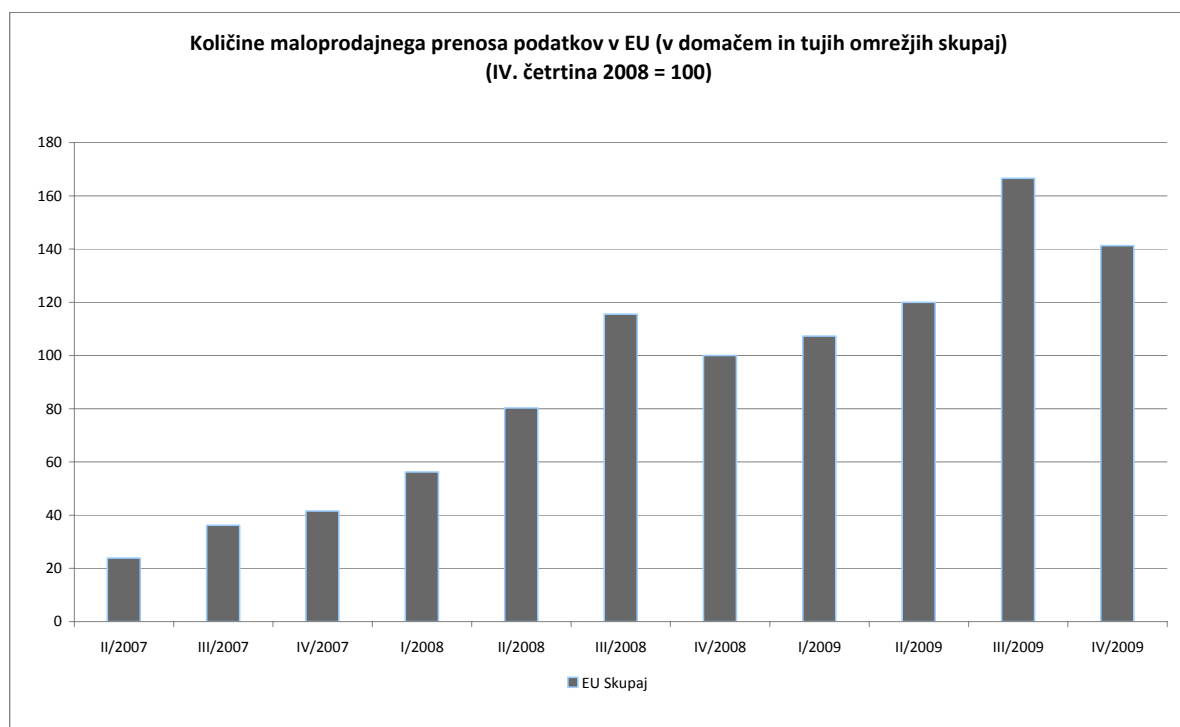
odhodnih klicev je v zadnjem letu ostala enaka, v drugi četrtini leta pa je celo nekoliko upadla.

Graf 4 (Vir: BEREC)

Od začetka veljave Uredbe o gostovanju, ki je uvedla cenovno zamejitev za SMS sporočila, je bilo zabeleženo bistveno povečanje količine uporabe storitev SMS. V tretji četrtini leta 2009 je namreč v primerjavi z istim obdobjem iz leta 2008 narasla za 20 %, kar kaže na to, da so nižje cene in izboljšana preglednost privedle do večje potrošnje.

Kot kaže graf 5 spodaj, se količina uporabe storitev prenosa podatkov med gostovanjem še vedno bistveno večja, leta 2009 se je povečala za 40 %. Glede na to, da je prenos podatkov prek mobilnih telefonov storitev, ki se vedno bolj razvija, je pričakovati, da se bo uporaba v bližnji prihodnosti še naprej večala.

Graf 5 (Vir: BEREC)

3.3. Ukrepi za zagotavljanje preglednosti

Uredba o gostovanju vsebuje številne ukrepe za zagotavljanje preglednosti, katerih namen je seznanjanje potrošnikov s cenami gostovanja v mobilnih omrežjih. Poleg obvestila o cenah gostovanja za govorne klice in storitve SMS je domači ponudnik dolžan gostujočo stranko obvestiti tudi o stroških prenosa podatkov med gostovanjem. Čeprav to pomeni, da stranke tako prejmejo več ločenih sporočil, se jih s tem vendarle dobro seznani s cenami gostovanja. V vsakem primeru pa lahko potrošniki svojega operaterja zaprosijo, da SMS sporočila s podatki o cenah gostovanja preneha pošiljati.

Nekateri operaterji niso imeli ustreznih pogojev, da bi izpolnili vse zahteve iz spremenjene Uredbe o gostovanju z dne 1. julija 2009, vendar so se te zgodnje težave v večini primerov hitro rešile. V vseh ostalih primerih skladnost z Uredbo spremljajo nacionalni regulativni organi, gre pa predvsem za nove ponudnike (mobilne virtualne omrežne operaterje – MVOO), ki so s svojo dejavnostjo začeli po 1. juliju 2009.

Poleg tega je bila v izogib neprijetnim presenečenjem ob izstavitvi računa po uporabi prenosa podatkov med gostovanjem s spremenjeno Uredbo uvedena tudi omejitev porabe. Od 1. marca 2010 morajo operaterji ponujati funkcijo, s katero lahko potrošniki vnaprej določijo, koliko so največ pripravljeni plačati za storitve prenosa podatkov med gostovanjem. Ko potrošnik doseže 80 % te meje, se ga o tem obvesti in v primeru, da to mejo doseže, se mu mora omogočiti, da to mejo prekorači in te storitve še naprej uporablja. Od 1. julija 2010 se bo uvedla prevzeta vrednost 50 EUR kot omejitev porabe za vse uporabnike, ki se niso odločili za drugačno omejitev.

Na splošno je bilo izvajanje te funkcije od 1. marca 2010 naprej zadovoljujoče. Čeprav se je poročalo o nekaterih začetnih težavah, je večina teh zdaj že rešenih. V nekaterih primerih so morali z namenom zagotavljanja skladnosti posredovati

nacionalni regulativni organi, en operater pa se je odločil onemogočiti uporabo prenosa podatkov med gostovanjem za predplačniške stranke, dokler se njegovi sistemi v celoti ne prilagodijo in pripravijo za omejevanje porabe. Ta omejitev porabe mora biti omogočena vsem strankam, ki uporabljajo storitve prenosa podatkov med gostovanjem, tako predplačnikom kot naročnikom⁸.

Nacionalni regulativni organi pozorno spremljajo izvajanje teh določb, da bi tako zagotovili pravilno uporabo funkcije omejitve porabe, zlasti pa bodo pozorni na dogajanje od 1. julija 2010, ko bo ta funkcija prenesena na vse stranke. Glede na to, da je omejitev uporabe na voljo komaj od 1. marca 2010 in še to le tistim strankam, ki so zanj posebej zaprosile, bo podrobna analiza splošnega izvajanja te funkcije in odziv potrošnikov nanjo vključena v pregledu Komisije leta 2011.

4. NAPREDEK PRI DOSEGANJU CILJEV IZ UREDBE

Poglavitni cilji Uredbe o gostovanju so spodbujanje konkurence, utrditev enotnega trga ter preprečevanje tega, da bi potrošniki ob prečkanju državnih meja neupravičeno plačevali visoke cene v primerjavi s cenami doma. Uredba o gostovanju prinaša pogoje, potrebne za razcvet konkurence, Komisija pa pričakuje, da bodo operaterji to priložnost izkoristili in sestavili konkurenčne ponudbe za gostovanje.

Uredba je uspešno poskrbela za primerno zaščito potrošnikov in prispevala k utrditvi notranjega trga; to je bilo doseženo zlasti s pomočjo določitve cenovnih zamejitev.

Razvoj cen, tako kot tudi raznolikost ponudb, sta dobra pokazatelja rasti konkurence. Tako se na primeru govornih klicev in SMS sporočil lahko raven konkurence na trgu vidi po tem, v kolikšni meri operaterji ponujajo cene, ki so nižje od cenovnih zamejitev. Vendar pa se cene za govorne klice in SMS storitve med gostovanjem trenutno gibljejo okrog zamejitev. Uredba o spremembi je uvedla večjo razliko med veleprodajnimi in maloprodajnimi cenami za regulirane zamejitve pri govornih klicih, in sicer z namenom omogočanja razvoja konkurence na maloprodajni ravni, zlasti alternativnim operaterjem, vendar se to zaenkrat še ni odrazilo v povečani cenovni konkurenci.

Zdi se, da obstajajo številne tarife, alternativne reguliranim tarifama Euro-SMS in evropski tarifi. Za govorne storitve namreč obstajajo alternativne tarife z različnimi cenovnimi strukturami (tj. časovna omejitev, mesečna naročnina, zaračunavanje nastavitve, zaračunavanje po minutah). Povprečna cena za SMS je po alternativnih tarifah višja kot po tarifi Euro-SMS, ki jo ponujajo operaterji. V nekaterih državah članicah so alternativne tarife za storitve SMS med gostovanjem bistveno višje od regulirane zamejitve.

Kar se pa tiče storitev prenosa podatkov med gostovanjem, še ni jasno, ali bodo znižanja veleprodajnih cen privedla do konkurenčnih storitev prenosa podatkov med gostovanjem na maloprodajni ravni. Ker standardne cene operaterjev ostajajo visoke,

⁸ Glej tudi točko 27 spremenjenih Smernic ERG za Uredbo o mednarodnem gostovanju, ki so na voljo na:

http://www.erg.eu.int/doc/publications/erg_09_24_final_roaming_regulation_erg_guidelines.pdf.

se tako po tem, v kolikšni meri se uporabnikom nudijo prednosti cenovno ugodnih posebnih paketov, razločno vidi, ali operaterji prednosti nižjih veleprodajnih tarif za prenos podatkov med gostovanjem prenašajo naprej na svoje stranke.

Čeprav povprečne cene za storitve prenosa podatkov med gostovanjem padajo, povprečne maloprodajne cene še vedno predstavljajo bistveno odstopanje od veleprodajnih cen. Pri standardnih cenah operaterjev ni bilo opaziti znižanja, kar pomeni, da je znižanje povprečnih cen verjetno bilo posledica večjega in učinkovitejšega izkoriščanja obstoječih ponudb.

Zdi se, da so cene gostovanja še vedno višje od cen mobilnih storitev doma; cene za storitve v domačem omrežju na splošno padajo, in sicer z vedno več ponudb s pavšalno ceno in paketnih ponudb. BEREC z namenom priprave popolne analize v pregledu leta 2011 proučuje obnašanje cen tako za domače storitve kot za gostovanja.

Iz zgoraj navedenega je moč sklepati, da v strukturi cen gostovanja še ni dovolj konkurenčne dinamike. Težave v strukturi trga gostovanja so še zmeraj prisotne, izvirajo pa tako iz odsotnosti konkurenčnih omejitev na strani dobaviteljev kot tudi iz samih lastnosti povpraševanja. Trg gostovanja predstavlja predvsem specifične čezmejne lastnosti, ki so do zdaj privedle do pomanjkanja učinkovite konkurence, katerega se nacionalni regulativni organi še niso uspeli lotiti. Kljub temu, da obstoječi sistem zamejitev cen prinaša določene prednosti v smislu zaščite potrošnikov in razvoju notranjega trga, pa za omenjene težave do zdaj še ni prinesel rešitev.

Na veleprodajni ravni, kjer je promet uravnotežen med mobilnimi operaterji, morda primanjkuje spodbud, da bi se uvedle konkurenčne veleprodajne tarife. Vendar pa povprečne cene v veleprodajnem prometu za nepovezane operaterje ostajajo blizu maksimalnih zamejitev, po čemer se da sklepati, da konkurenčna dinamika še ni močna. Poleg tega končni uporabniki na maloprodajni ravni ne plačujejo storitev gostovanja posebej, temveč skupaj z domačimi storitvami.

Tehnološki razvoj in/ali alternative storitvam gostovanja, kot sta npr. govor preko IP (VoIP) in WiFi, lahko poskrbijo za večjo konkurenčnost trga gostovanja v EU. Čeprav se te alternative, zlasti storitve VoIP, vedno več uporabljajo na domači ravni, pa v uporabi teh storitev med gostovanjem ni bilo bistvenega napredka.

Komisija je mnenja, da je učinkovita konkurenca neizogiben del dobro delujočega trga gostovanja. Pokazatelji take konkurence so med drugim povprečne cene, ki se ne gibljejo okoli reguliranih cenovnih zamejitev, ter obstoj alternativnih ponudb, ki pričajo o inovacijah in konkurenčni dinamiki.

5. SKLEPNE UGOTOVITVE

Na splošno se Uredba o gostovanju izvaja brez težav, operaterji upoštevajo nove določbe, medtem ko nacionalni regulativni organi skrbijo za to, da bo tako tudi v prihodnje. Potrošniki uživajo prednosti, ki so jih prinesla znižanja cen za govorne klice in storitve SMS med gostovanjem ter izboljšana preglednost. Nižajo se tudi cene prenosa podatkov med gostovanjem, vendar pa se znižanje cen na veleprodajni

ceni še ni preneslo na končnega potrošnika. Konkurenca na trgih gostovanja se še ni zadostno razvila in še vedno obstajajo strukturne težave.

Določba o omejitvi uporabe se bo začela izvajati za vse od 1. julija 2010. Takrat se bodo začela izvajati tudi nova znižanja za časovne razpone klicev, poleg tega pa operaterji več ne bodo smeli potrošnikom zaračunavati prejema glasovne pošte v času gostovanja.

Komisija bo pripravila popolni pregled delovanja Uredbe o gostovanju do 30. junija 2011. V tem pregledu bo Komisija ocenila, ali so bili doseženi cilji te uredbe. Tako bo pregledala gibanje veleprodajnih in maloprodajnih cen, konkurenco v zvezi z nudenjem storitev gostovanja ter kakovost teh storitev. Poleg tega bo Komisija tudi:

- ocenila razvoj mobilnih storitev na domači ravni,
- na podlagi tehnološkega razvoja pregledala dostopnost in kakovost storitev, ki so alternative gostovanju;
- ocenila, ali poleg reguliranja cen obstajajo še druge metode, ki bi pripomogle k reševanju strukturnih težav na trgu gostovanja, ter ustvarile konkurenčni notranji trg gostovanja.

Komisija bo s pregledom leta 2011 torej analizirala, ali bo nadaljnje reguliranje storitev gostovanja še potrebno, bodisi v obliki cenovnih zamejitev bodisi s kakšnim drugim dolgoročnim pristopom, oziroma ali naj Uredba preneha veljati leta 2012 in prepusti storitve gostovanje sami dinamiki trga. V vsakem primeru pa mora zagotoviti, da se obdržijo do zdaj pridobljene prednosti.